

сподњих. Јасно је да се та слобода духа може достићи једино непрестаним самоодрицањем и трпљењем, непрестаним побеђивањем својих склоности и одбацивањем своје воље, умећем да се одричемо себе увек и у свему. Али уколико увек будемо угађали својој склоности ка чулним задовољствима, нећемо ли јој се тада добровољно подчинити и покорити и нећемо ли јој дати власт да из дана у дан постаје силнија, захтевнија и наср-

тљивија?

Браћо и сестре хришћани! Бити поробљен ма чиме осим свиме владајућом Вољом Божијом, јесте срамно ропство за наше богосличне, разумне и слободне душе. Али предати душу своју у ропство телесном задовољству, бити поробљен греховном страшћу, већ значи постати роб греху, од чега да нас избави Господ.

Амин.

Читајући световни журнал или новине, теби је лако и пријатно и свему верујеш. Међутим, узми да читаш духовни дневник или књигу, нарочито црквену, или почни да читаш молитве: теби ће бити тешко на срцу и почеће да те мучи сумња и неверовање, те неко помрачење и одвратност. Многи примећују речено. Због чега оно настаје? Наравно, не због својства самих књига, већ због својства читалаца, због особина њихових срдаца и пре свега због ђавола, људског непријатеља и непријатеља свега свештеног: он узима реч из срца њиховог (Лк.8,12). Читајући световна дела, ми га не дирамо. Стога ни он нас не дира. Када, пак, узмемо свештене књиге, ми почињемо да мислимо о своме исправљању и спасењу. Стога идемо против њега, љутимо га и мучимо његову злобу. Стога и он нас напада и повратно нас мучи. Шта да се ради? Не треба напуштати добро дело и душекорисно читање и молитве, већ треба трпети и у трпљењу спасавати душу своју. Трпљењем својим спасавајте душе своје

(Лк.21,19), говори Господ. Слично се може приметити и код позоришта и цркве, код сцене и богослужења. У позоришту се многи пријатно осећају, а у цркви – тешко и досадно. Због чега? Због тога што је у позоришту све лепо прилагођено чулном човеку. Ми ђавола у њему не дирамо, већ га тешимо, а он нам причињава задовољство. Он нас не дира. Он мисли: „Веселите се, другови моји, смејте се само и Бога не помињите“. У цркви је, пак, све прилагођено побуђивању вере и страха Божијег, побожних осећања, осећања наше грешности и покварености. Стога ђаво и сеје у срце наше сумњу, униније, тугу, лукаве, прљаве и хулне помисли. И ето, човеку је непријатно и не може да стоји: тешко му је да одстоји један час. И брже бежи напоље. Позориште и црква су супротности. Једно је храм света, а друго – храм Божији. Једно је идолски храм, а друго – храм Господњи.

свешти Јован Кронштајтски

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИЦИ

СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ДИМИТРИЈЕ СОЛУНСКИ

Мтш. 8, 23 - 27; зч. 27; Јн. 15, 17 - 16, 2. зч. 52.

Јев. 12, 6 - 13, 25 -27; зч. 331; 2Тим. 2, 1 - 10. зч. 292.

протојереј Григорије Дјаченко О ОДНОСУ ХРИШЋАНА ПРЕМА РАЗНОДАМА

Грађанин града Солуна, свети Димитрије, чији спомен прослављамо, био је градоначелник родног града. Бринуо се о добру својих суграђана и то не само о тренутним, садашњим добрима, већ и о будућим, учећи их Христовој вери. Император Максимијан, дошавши у Солун, због овога га је затворио у тамницу. Након тога се император предао једној недостојној забави: наиме, посматрао је као један гладијатор, по имену Лије, баца људе са једног узвишеног места, доле на копља. Али нашао се млади хришћанин, који је лишио цара ове недостојне забаве. Нестор, како се звао овај младић, наумио је да погуби Лија. Пошао је св. Димитрију и затражио му благослов да изађе на мегдан силинику. Свети Димитрије је похвалио намеру младића, охрабрио га и предказао му, како победу над Лијем, тако и мученичку кончину. Зиста је Нестор, уз Божју помоћ бацио Лија на копља. Цар се разгневио и наредио да Нестора заједно са Димитријем

прободу копљима. Након неког времена, при ископавањима, пронађене су мошти светог Димитрија, које су точиле целебно миро.

У вези са грубим и неморалним забавама, којима се наслађивао незнабожачки цар Максимијан, о чему се приповеда у житију светог великомученика Димитрија, рецимо нешто о односу хришћана према чулним задовољствима уопште.

Заједнички повод и заједнички циљ свих забава и весела јесте неопходни одмор од напора. Труд и напор су за нас неопходни, као заповест Самога Творца. Човеку је пре пада било остављено у обавезу да „обделава и чува“ поверени му рај. И овај је труд за њега био извор насладе, јер је видео и осећао како се његовом делању покоравала читава природа, како се његовим делањем узвишавало и усавршавало све што га окружује. Након пада, труд се већ променио у казну и зато се остварује изнуравањем снага, изнемогавањем телесних органа, умором и старењем тела: „у зноју

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

лица свога јешћеш хлеб свој“, рекао му је Господ, „док се не вратиш у земљу из које си узет“. Уз то и овај тешки труд, ретко се спроводи са задовољством, него чешће с плачем и душевном жалости, јер земља, проклета у делима људским, не покоравала се у потпуности ни најтежим његовим напорима и трудима. Стога нема само људско тело потребу у одмору и обнови снага, већ и душа, изморена сујетом дела својих, такође има потребу за одмором, освежењем и

6:12).

Али пре него се човек преда задовољствима, треба да испита себе, да ли су заиста твоје тело и душа изморени, иако изнуравајућим, али ипак корисним, важним и неопходним напорима, и да ли заслужују да им дозволимо ово или оно задовољство? Нису ли до сада и духовна тежина пре плод нерада, а не напора; испразности, а не сувишних занимања? У овом случају не само да се треба одрећи забава, већ натерати себе да се

Зашто си тужан и суморан док корачаш путем Божијим? Требало би да жале они који немају ту радост, који су заборавили на Бога и не надају се у животворни и вечни извор Божији. Ми, међутим, који верујемо у живог Бога и који се у Њега надамо, треба да се радујемо јер на небесима имамо Оца који нас воли више од свих очева и мајки и бескрајно се брине да нас учини достојнима Себе.

Ми падамо сваког тренутка, кажеш ти. Да, ја то не поричем, али знамо да наша природа потиче од глине, да чезне за земљом и да тражи оно што је ниско јер је мисао срца човечијега зла од малена (Пост. 8:21). Унутар себе видимо закон који тежи да пороби нашу слободну вољу, да је подјарми и учини робом греха (в. Рим. 7:23).

У свему томе, међутим, тријумфује наша добра намера. Бог нам је дао духовно оружје којим ћемо се супротставити сваком нападу сатанском: прослављени барјак крста наде, живе наде у Онога који је рекао: Нећу те оставити нити ћу од тебе одступити (Јевр. 13:5), наде у нашег Христа који је био прикован за крст, и сви који гледају у Њега и у Њега се надају неће бити постићени.

старац Јефрем Аризонски

обновљењем. Тело се укрепљује храном и сном, а душа тражи заборављање својих жалости, освежење и укрепљење својих сила у другачијим, својственијим њој, насладама. Дозива у помоћ уметност, измишља разноврсна увесељавања и жели да себи изгради нешто налик на изгубљени рај. Све је то природно, чак и неопходно, зато и не може бити за осуду. „Све ми је слободно“ (1Кор.

трудимо и онда када се други веселе, да потчинимо себе строгом уздржању: „Ко не ради да и не једе“ (2Сол. 3:10), говори апостол.

Треба расуђивати и о томе да ли ће предложена забава и увесељавање послужити на укрепљење, а не на још већ ослабљење телесних сила; да ли ће оно узвисити твој унили дух или ће га насупрот томе, још више ослабити; хоће ли твоје срце оживети оном чистом,

дубоком и животворном радошћу, која испуњава, умирује, узвишује и бодри душу, чинећи је бодром у трудима, добродушном у невољама и жалостима или ће је, насупрот томе, још више узнемирити твоје срце и узбуркати душу, тако да ће бити потребно тражити нова средства да би се она умирила. У последњем случају је очигледно боље одрећи се увесељавања, бежати од забава, које ће бити праћене очигледном штетом. Ето зашто свети апостол Павле не тражи истинско успокојење телу и духу, истинско живо задовољство срцу, животворно обновљење и укрепљење душевних сила у телесним насладама, већ у духовним: „И не опијајте се вином, него се испуњавајте Духом, говорећи међу собом у псалмима и химнама и пјесмама духовним, пјевајући и појући Господу у срцу своме“ (Еф. 5: 18, 19).

Треба, на крају крајева, расуђивати и о томе, да ли нас претпостављено весеље одваја од неких важних послова, да ли нам смета испуњавању узвишених и свештених обавеза? У томе случају и најбезазленија забава не само да је штетна већ представља и преступ. Уколико, например, мајка жели да се предаје разонодама и забавама, док се њена мала деца излажу опасности да телесно или морално пострадају у рукама унајмљених дадиља, може ли се таква разонода назвати безазленом? Уколико онај коме је поверена нека служба у друштву, која захтева непрестану пажњу, свагдашњу спремност за испуњавањем захтева потребитих, и данас и сутра, остављајући све иде и забавља се, неће ли овакво

провођење времена бити штетно? Уколико отац породице, уместо тихих, топлих породичних радости које загревају душу, готово сваки дан тражи разоноду ван свога дома, остављајући своје укућане, као да су му туђи, неће ли онда ове његове разоноде бити достојне осуде? Уколико православни хришћанин у забавама проводи оно време када га Црква призива на славословље Божије и молитву, када прославља велике тајне нашег спасења, прославља и благодари Бога за највећа чудеса Његове љубави и милосрђа, неће ли тада његове забаве бити ругање својој вери, јавни презир према уставу своје Цркве, казне достојно жалошћење величине Божије? Дакле, браћо и сестре, и оно што је само по себи безазлено може постати преступно и оно што не штети може постати штетно. „Све ми је дозвољено, али све не користим“ (1Кор. 6: 12).

Али главна опасност од чулних забава јесте та што оне могу да привезу себи наше срце и да постану неодољива потреба наше душе, предметом страсног упражњавања, да овладају нашом душом и да нас лише духовне слободе. Хришћанин пре свега треба да негује ону слободу којом нас је ослободио Христос, оном независношћу од свега земаљског, која се не прелешћује ничим и не страши се ничега, оном самоконтролом која га чини господарем својих жеља и осећања, истинским царем свога унутрашњег света. Само уз ову слободу духа он може да победи свако искушење, свагда и у свему испуњава вољу Божју и иде директним путем заповести Го-